

CALEA MÂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Rezultatul referendum-ului - expresie a secularizării societății românești

Referendum-ul pentru redefinirea familiei a pus în discuție cea mai veche instituție omenească, născută odată cu crearea omului: familia. Omenirea s-a născut ca familie, pecetea chipului lui Dumnezeu fiind pusă pe pereche: bărbat și femeie, nu pe individ. «Și a zis Dumnezeu: „Să facem om după chipul și după asemănarea Noastră, ca să stăpânească peștii mării, păsările cerului, animalele domestice, toate vietățile ce se târăsc pe pământ și tot pământul!” Și a făcut Dumnezeu pe om după chipul Său; după chipul lui Dumnezeu l-a făcut; a făcut bărbat și femeie» (Facere 1, 26-27). Omul a știut mii și mii de ani ce este familia, istoria omenirii identificându-se cu această instituție de sorginte divină, dăinuirea neamului omenesc datorându-i-se.

Nu a fost nevoie ca omenirea să o redefină, să o expliciteze, să-i dea noi înțelesuri, unele acomodată păcatelor și patimilor, așa cum face societatea contemporană, pe baza unor așa-zise drepturi pe care omul modern și le-a luat singur, uitând complet de voia lui Dumnezeu. Toți oamenii știau ce este familia, toți o aveau ca valoare supremă, ca normalitate a vieții, doar pentru mentalitatea omului modern se creează falii în înțelegerea ei, între familia tradițională și cea modernă, una considerată demodată și desuetă, pe când cealaltă fiind considerată actuală, deschisă tuturor variantelor de asocieri umane, deocamdată.

Confuzia din prezent este una totală și nu poate fi explicată decât în cheia secularismului, a descreștinării societății contemporane, a pierderii lui Dumnezeu de către omul care se încurcă tot mai mult în cele ale lumii de aici. Omul își imaginează că poate trăi fără Dumnezeu, că poate face abstracție de împlinirea voii lui Dumnezeu și să rămână viu. Omul nereligios își închipuie că mai posedă toate caracteristicile omenității, însă se înșală, după cum afirmă cel mai mare istoric al religiilor din secolul trecut: Mircea Eliade, care afirmă că doar omul religios este omul deplin, omul complet, că tipologia omului nereligios nu a existat în istoria omenirii și dacă s-ar ajunge la așa ceva în prezent, omenirea

va dispărea într-o generație sau două printr-o sinucidere colectivă.

Și mai există o cheie de interpretare a acestor tendințe actuale, unele care pregătesc Parusia Domnului, despre care Mântuitorul Însuși a spus: „Dar Fiul Omului, când va veni, va găsi, oare, credință pe pământ?” (Luca 18, 8). Cea de-a doua venire a Domnului va fi dublată deci de o puternică secularizare, de renunțarea la credința în Dumnezeu, dar și de o puternică alienare a omului, căci moartea lui Dumnezeu din sufletul omului conduce în mod automat la moartea spirituală, dar și fizică a omului. „Dacă Dumnezeu nu există, totul este cenușă” - spunea același M. Eliade. De aceea, renunțarea la familia în înțelesul ei tradițional și milenar, de instituție a conviețuirii omului pe pământ și de perpetuare a speciei omenești, prin nașterea copiilor, nu reprezintă altceva decât un alt indiciu al apropierei Parusiei Domnului.

Pe de altă parte, referendum-ul a reprezentat un test pentru societatea românească, dar în același timp și pentru toată suflarea creștinească din țara noastră, un test netrecut nici de una și nici de cealaltă din varii motive, care se cer analizate în mod serios și care ridică serioase semne de întrebare în privința raporturilor dintre păstori și păstoriți la nivelul parohiilor și a celorlalte comunități religioase.

A fost însă și un test pentru Europa, care avea posibilitatea de a accepta diversitatea culturală și religioasă, de factură creștin-ortodoxă a unei țări membre, însă a dovedit că este departe de a respecta regulile democratice pe care ea le-a impus și la care îi place să facă referire doar atunci când îi convine. Pe de altă parte, aceeași Europă practică un tip de marxism cultural de cea mai joasă speță, de linșaj mediatic al tuturor celor care îndrăznesc să nu se încoloneze în rândurile susținătorilor noii ideologii de gen, care va conduce la degradarea omului.

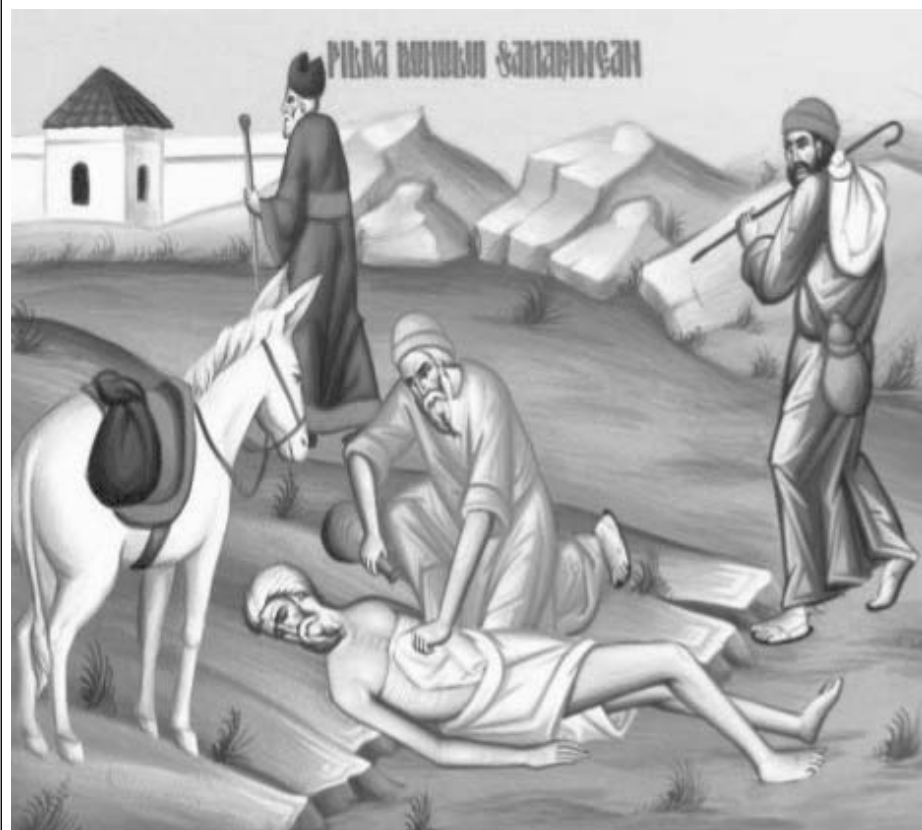
Continuare în pagina 2

Pr. Caius CUȚARU

PREDICA

Urmarea și împlinirea învățăturilor Sfintei Scripturi Duminica a XXV-a după Rusalii (a samarineanului milostiv)

„În vremea aceea a venit la Iisus un învățător de lege, ispitindu-l și zicând: Învățătorule, ce să fac ca să moștenesc viața de veci? Dar Iisus a zis către el: Ce este scris în Lege? Cum citești? Iar el, răspunzând, a zis: „Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta și din tot sufletul tău și din toată puterea ta și din tot cugetul tău, iar pe aproapele tău, ca pe tine însuși”. Atunci Iisus i-a zis: Drept ai răspuns; fă aceasta și vei fi viu. Dar el, voind să se îndreptățească pe sine, a zis către Iisus: Și cine este aproapele meu? Iar Iisus, răspunzând, a zis: Un om cobora de la Ierusalim la Ierihon, și a căzut între tâlhari, care, după ce l-au dezbrăcat și l-au rănit, au plecat lăsându-l aproape mort. Din întâmplare, un preot cobora pe calea aceea și, văzându-l, a trecut pe alături. De asemenea și un levit, ajungând în acel loc, venind și văzând, a trecut pe alături. Iar un samarinean, mergând pe cale, a venit la el și, văzându-l, i s-a făcut milă și, apropiindu-se, i-a legat rănilor, turnând pe ele untdelemn și vin, și, punându-l pe asinul său, l-a dus la o casă de oaspeți și a purtat grijă de el. Iar a doua zi, scoțând doi dinari, i-a dat gazdei și i-a zis: Ai grijă de el și, ce vei mai cheltui, eu, când mă voi întoarce, îți voi da. Deci, care dintre aceștia trei și te pare că a fost aproapele celui căzut între tâlhari? Iar el a zis: Cel care a făcut milă cu el. Iar Iisus i-a zis: Mergi și fă și tu asemenea.” (Luca 10, 25-37)

Drept măritori creștini,

Pe scara duhovnicească a anului bisericesc, duminicile reprezintă câte o treaptă de urcat. Dacă pentru a urca scara de lemn sau de piatră e nevoie de forță fizică, atunci pentru a urca treptele spirituale ale ciclului liturgic anual ne sunt de mult folos cuvintele Mântuitorului dezvăluite de sfințele Evangheliilor, citite în cadrul solemnității eclesiale.

Ajunși pe treapta a XXV-a, putem citi și auzi descrisă bine-cunoscuta parabolă a samarineanului milostiv, enunțată de Dumnezeiescul Învățător cu prilejul unui dialog provocat de un învățător de lege.

Departă de a fi o „pălăvrăgeală” cotidiană, discuția marchează conținuturi profunde despre viață, relevante nu doar pentru cei prezenți atunci și acolo, ci pentru orice om din orice timp și loc. Tocmai de aceea ea a și fost reținută

pentru posteritate și veșnicie de ucenicul apostolului, Evanghelistul Luca.

Din multitudinea de adâncimi conținute ne vom opri la a evidenția izvorul acțiunii duhovnicești care se întemeiază în cuvântul descoperit de Dumnezeu.

Așadar, la întrebarea învățătorului de lege: *ce să fac ca să moștenesc viața de veci?*, Mântuitorul îi dă un prim răspuns întrebându-l, la rândul său, *cum e scris în lege* (în scrierile Vechiului Testament), *cum citește?*

Astfel, la interpelarea legată de o anumită atitudine, acțiune, referitoare la realități adânci, și atunci și acum, Hristos îl trimite la citire, la lectură din lege. Din această perspectivă, și noi suntem invitați să înțelegem că întemeierea acțiunilor noastre trebuie să pornească și să se bazeze pe voia lui Dumnezeu

Continuare în pagina 2

Pr. Filip ALBU

Din sumar

▶ Viața e o luptă și o jertfă
pagina 2, Prof. Amalia Stana

▶ Știri
pagina 4

Rezultatul referendum-ului...

Urmare din pagina 1

Europa „democrată” a refuzat încă o dată șansa de a recunoaște că are un suflet și o identitate religioasă oferite de creștinism, că s-a clădit pe instituții cum ar fi Biserica, școala, familia etc.

Toate acestea reprezintă tot atâtea motive de serioasă reflecție și de acțiune în viitor, pentru a nu fi surprinși de apariția unor noi ideologii nocive atât pentru om, cât și pentru societate în viitor, căci toate marile cataclisme sociale ale trecutului, cum ar fi nazismul sau comunismul, care au condus la multe milioane de victime s-au născut la început ca idei, pentru ca mai târziu să fie puse în practică în cel mai mare dispreț al ființei umane.

Rugă pentru neam

**Doamne, Dumnezeul nostru,
Dă-ne nouă iarăși rostul,
Dă-ne liniște și milă,
Duh în trupul de argilă.**

**Dă-ne țara iar în țară,
Dă-ne dreptul să ne doară,
Dă-ne mamă, dă-ne tată,
Că ni s-au furat odată.**

**Dă-ne frate, dă-ne soră,
Ce din lanțuri Te imploră
Și, într-o blândețe nouă,
Viața noastră dă-ne-o nouă.**

Adrian Păunescu

Urmarea și împlinirea învățăturilor Sfintei Scripturi

Urmare din pagina 1

exprimată în legământul scris, pe Sfânta Scriptură.

Cum este scris în lege face trimitere la moștenirea lui Moise, una încărcată atât de semnificații spirituale cât și istorice speciale pentru iudei, în primul rând, dar și pentru întreaga omenire. Legea scrisă de Dumnezeu pe tablele de piatră de pe Sinai, reprezintă mărturia palpabilă, concretă a prezenței, a asistenței lui Dumnezeu. E semnul încifrat în slovă omenescă, adică pe puterea de înțelegere a inteligenței umane, că există cale de apropiere față de Dumnezeu.

Întru începuturi, Dumnezeu vorbea cu Adam, Inimă către inimă și Gură către ureche. În starea paradisiacă omul putea să perceapă direct voia Creatorului. Statura lui duhovnicească îi oferea această posibilitate de a sesiza cuvântul exprimat de Cel cu care se preumbla pe cărările Paradisului, în răcoarea serii. Acolo, împărțirea de cuvinte pline de miez, de sens, de viață ținea de un alt registru, superior celui material, de care se va folosi mai apoi Dumnezeu în transmiterea vocii Sale către omul pierdut pe drumurile sinuoase ale unei lumi întoarse cu spatele către Creator, prin neascultarea celui întâi zidit.

Astfel, scrierea acestei *legi cerești* devine un punct de reper la care omul poate și trebuie să

facă apel permanent, tocmai pentru a-și întemeia și verifica corectitudinea acțiunilor sale.

A doua întrebare: *cum citești?*, nu vine doar ca o adăugire, ci ea reprezintă o completare, o întregire a sensului cu care a venit, cu care a fost dată legea scrisă: să fie citită! E implicată deci o acțiune concretă, repetitivă, de lectură. Dacă rămâne doar la nivelul scrierii pe un anumit suport, această *lege* nu-și produce efectele. Așadar, primul nivel la care suntem chemați să luăm aminte este acela de a avea în casele noastre Biblia. Ea însă nu trebuie să rămână ascunsă în bibliotecă, ci trebuie citită constant.

Mai departe, dialogul revelează faptul că, deși acest învățător de lege știa conținutul prescripțiilor Vechiului Testament, totuși el nu le va fi aflat sensul profund și adevărat, decât numai după ce acesta îi va fi fost descoperit, lămurit, interpretat de către Domnul Hristos prin cuvintele pildei samarineanului milostiv.

Ajungem, astfel, la cel de-al doilea nivel: citirii trebuie să-i urmeze interpretarea, exegeza, hermeneutica, iar pentru aceasta avem nevoie de Sfinții Părinți ai Bisericii. Ei ne ajută să surprindem adevăratele sensuri ale cuvântului biblic, în așa fel încât acesta să ne devină lumină de înțelegere. Sub-

sumarea tuturor acestor scrieri patristice este cuprinsă în ceea ce numim ca Sfântă Tradiție. De aici se degajă nevoia de a avea în casele noastre cărți ale acestor Părinți, care să ne ajute în lectura și înțelegerea Scripturii.

Ca să fie scrisă pe *tabla de carne a inimii*, după expresia paulină, această lege trebuie mai întâi citită, apoi înțeleasă și cunoscută, iar apoi aplicată. Trăirea care-i urmează, care o însoțește îi dă posibilitatea de a deveni interioară omului. Acesta e al treilea nivel. Tocmai de aceea, după ce Mântuitorul încheie pilda, îl îndeamnă pe învățător să meargă să facă și el ceea ce însuși va constata atunci când răspunde întrebării: cel care a făcut milă cu cel tâlhărit și căzut este aproapele.

Să urmărim și noi calea aceasta. Să nu ne rămână *legea, Scriptura*, exterioară, străină. Evanghelia de astăzi ne invită la acțiune: să lecturăm Biblia acasă, să o ascultăm în biserică, să o „rumegăm” cu ajutorul Părinților spre a ne deveni hrană pentru minte, pentru suflet, pentru viață, pentru ca din această lucrare să întemeiem acțiunea noastră de ajutor pentru cei din jurul nostru, cei care pot fi bolnavi atât trupește cât și sufletește.

Așa Scriptura devine fermentul vieții noastre, iar prin noi a societății.

Viața e o luptă și o jertfă

Sfântul Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul Constantinopolului este unul dintre cei mai mari sfinți ai Bisericii. A fost un foarte mare teolog, un excelent iubitor de Dumnezeu care a avut darul de a învăța cu ușurință oamenii, calea care duce la Dumnezeu. El a zis în una din omiliile sale: „În casa lui Dumnezeu toți oamenii sunt egali între ei, aici toți îl preaslăvesc pe Dumnezeu și formează un singur trup, o singură voce înălțată către Ziditorul lumii, nu mai există sărac sau bogat, rob sau liber, ci Dumnezeu caută la râvna fiecăruia, de este cineva plin de fapte bune sau de păcate. Bărbatul trebuie să fie bărbat și femeia femeie. Sfântul Apostol Pavel numește moartă deși vie, femeia care petrece în desfătare. „Femeia care petrece în desfătare, de vie este moartă. (I Timotei 5, 6). Bărbatul la fel ca și femeia trebuie să-și potolească patimile, să lupte cu ispitele, cu poftele trupului, ale pântecelui, să nu trăiască în ospețe, în beții, să

nu fie marcat de gânduri negre, căci credincioșii au război nu numai cu „carnea și cu sângele, ci încă și împotriva duhurilor celor rele.” (Efeseni 6, 12).

Un bărbat credincios, care frecventează Biserica, dar este cuprins de astfel de păcate este mai rău decât o femeie, el nu mai este un bărbat adevărat, spunea Sfântul Ioan Gură de Aur, iar o femeie care leapădă patimile și apucă armele duhovnicești, îmbracă platoșa dreptății, pune coiful mântuirii, apucă sabia duhului, pune pavăza credinței și se încinge cu brăul adevărului, această femeie este transformată în bărbat adevărat și este mai puternică ca un bărbat. O astfel de femeie este pregătită de luptă cu stihiiile întinericului în primul rând, ea nu ucide oameni, ci gândurile cele păcătoase și faptele cele rele.

E adevărat că în viața de zi cu zi femeii i se cuvine gherghelul, fusul, gospodăria casei, creșterea copiilor iar bărbatul are alte treburi bărbătești, însă în viața spirituală ambii au aceeași

misiune: o luptă duhovnicească, pentru a lepăda cu adevărat răul, păcatul și patimile, pentru a primi cununa vredniciei, care este aceea de a fi moștenitori ai Ierusalimului ceresc, o luptă care primește și premii și distincții și cadouri scumpe, chiar foarte scumpe uneori pe acest pământ, trecător, dar binecuvântat de Dumnezeu.

Dar, pentru ca să cunoașteți că unele femei sunt mai puternice decât mulți bărbați și să vă lămuriți ca aceste cuvinte nu sunt cuvinte deșarte iată un exemplu: mama Macabeilor, care a dobândit șapte cununi de biruință, luptătorii cei mai înalți, cei mai puternici sunt mai slabi ca ea, atât de slabi cât de departe este cerul de pământ. Cei care sunt părinți și mame pot să înțeleagă cel mai bine acest lucru. Ea a stat puternică, ca un munte de metal la moartea fiecăruia dintre fiii ei, sufletul ei primind o rană mai adâncă decât s-ar fi putut înfige în trupul vreunui luptător, și era mamă și văduvă și avea trupul

slăbit de o adâncă bătrânețe.

În Noul Testament vedem ce femei însemnate erau pe vremea apostolilor. În epistola către Romani Apostolul Pavel zice: „Vă recomand pe Fiva, sora noastră, care a fost ajutoare multora și mie însumi.” (Romani 16, 1-2). Fiva nu era o femeie de rând, ci a ajuns la o mare înălțime a faptei celei bune, și era împodobită cu frica lui Dumnezeu și pentru aceasta Sfântul Apostol Pavel dorește să o lase bun exemplu generațiilor viitoare amintind-o în epistola sa. Tot Pavel în aceeași epistolă o laudă pe Priscila (Romani 16, 3) și pe soțul ei Acvila care s-au învrednicit de înalte fapte bune, ei care erau țesători de corturi și trăiau într-o casă simplă, dar care au fost aleși dintre toți corinteni a-l primi pe Pavel în locuința lor (Faptele Apostolilor 18, 2-3) și aceasta deoarece ei erau cei mai credincioși, cei mai cucernici, cei mai plini de fapte bune, plini de dreptate. Deși apostolul neamurilor putea să aleagă o casă plină de lux

în care să poposească, el care a fost plin de fapte bune, care s-a învrednicit să urce până în al treilea cer, car s-a învrednicit de taine negrăite, iată i-a ales pe cei care „pentru sufletul meu, grumajii lor și-au pus.” (Romani 16, 4). Priscila și Acvila nu au fost numai ospitalieri, dar au și cheltuit bani pentru apostol, să-l scape, și-au pus chiar și viața în primejdie. Iată ce puternici au fost cei doi soți, faptă rar întâlnită în zilele noastre, când azi mulți bogați nu ar da un leu pentru cei sărmani și cu probleme.

În concluzie spune Sfântul Ioan Gură de Aur să sacrificăm toate pentru Dumnezeu, pentru împărăția Sa și să nu uităm, căci unde este comoara noastră acolo va fi și inima noastră, după cum ne spune Mântuitorul în predica de pe munte: „Căci unde este comoara ta, acolo va fi și inima ta.” (Matei 6, 21).

Prof. Amalia STANA

Cum poate profesorul de religie să transforme societatea

„România este, cred, singura țară din Răsăritul fost comunist care are excelente manuale de religie, părinții în general sunt oameni credincioși, avem profesori bine pregătiți, așadar problema este în altă parte. Iar această parte este obiectul de activitate a unor inițiative seculare care își găsesc rațiunea de a fi în a vâna orice manifestare publică a creștinismului și a o judeca nevrednică de societatea de azi” - o discuție cu arhim. Hrisostom Rădășanu, consilierul Sectorului Învățământ al Arhiepiscopiei Iașilor, despre rolul orei de religie și al profesorului de religie.

Părinte consilier, care este cel mai important gând pe care trebuie să-l aibă în minte un profesor de religie care intră într-o clasă de școlari mici?

Gândul oricărui om care voiește să vorbească de Hristos și de moștenirea Lui în lume este gândul care i-a însuflețit în dimineața Învierii pe apostolii Lui: ai văzut? ai auzit? Ceva formidabil s-a întâmplat într-o duminică dimineața și acel ceva este motivul pentru care deschidem dimineața ușa cancelariei sau a clasei. Mirarea aceasta sfântă, care este specifică puiului de om când descoperă lumea, poate fi gestionată în așa fel încât să le vorbesc celor mici de ce lucru grozav este să descoperi relația cu un Dumnezeu iubitor, de felul în care și alți oameni au făcut acest lucru și de ceea ce a ieșit din acest dialog al lui Hristos cu lumea.

Dar cel care intră să țină o lecție de religie la o clasă de liceeni?

Dacă pentru cei mici lumea este mirare, pentru cei mai mari lumea este provocare. Dumnezeu nu este din această lume, și dacă poate cineva să provoace pe tineri la a-și găsi propriul drum în viață, acesta este Hristos. Un Dumnezeu care aparține lumii poate fi manipulat odată cu lumea. Adolescenții aflați la vârsta aceasta, în care învață arta controlului, a înstăpânirii asupra lumii, Îl repudiază pe Dumnezeu pentru că Îl percep ca pe o sumă de rituri, convenții morale, imprecții gen: să nu faci aia sau cealaltă, un Dumnezeu Care nu vine cu nimic înnoitor sau cool, cum le place lor să spună.

„Hristos Se lasă provocat, chestionat, întrebat, contrazis, persiflat. Asta nu trebuie să îl înspăimânte pe profesorul de religie“

Or, dacă este ceva ce înnoiește cu adevărat lumea din lăuntru și din afară, acesta este Hristos. Un Hristos proaspăt, ca în zi de Paști, este interlocutorul unei ore de religie dintr-un liceu, un Hristos care spune: împărăția Mea nu este din lumea aceasta, și dacă vreți ceva înnoitor și provocator în adevăratul sens al cuvântului, vă invit la Mine acasă.

Hristos Se lasă provocat, chestionat, întrebat, uneori contrazis, alteori persiflat chiar și la ora de religie. Și asta nu trebuie să îl înspăimânte pe profesorul de religie. Anatema sau nota doi nu Îl aduc pe Hristos mai lesne în inima contestatarului, ci răbdarea de cremene, mâna întinsă cu fermitate, chiar și când este mușcată, zâmbetul luminos, chiar

și între tunetele răzvrătirii. Uit, ca profesor, de prea multe ori, și mai ales la liceu, că nu e vorba de mine aici, de performanțele sau pedigree-ul meu de profesor de religie, ci de Hristos și de felul în care El a acționat, a vorbit, a răbdat când a făcut prima oră de religie pe Muntele Fericităților sau ultima pe Muntele Căpățâni.

Cu ce trebuie să rămână în minte un elev la terminarea orei de religie?

Omul a fost creat de Dumnezeu cu minte, ceea ce ne împlinește ca oameni, dar și cu emoții, cu voință, cu simțiri trupești și sufletești. Or ora de cateheză, ora de religie la școală, este chemată să activeze, chiar și măcar pentru o oră pe săptămână, acest complex sufleteș și material numit om și să-l pună față în față cu adevăratele sale rosturi și cu chemarea lui spre veșnicie. Avem tendința chiar noi, creștinii, să reducem ora de religie doar la un moment în care mutăm mobilă dintr-un muzeu religios într-altul, ca să citez dintr-o scrisoare de adio a unei liceene ce s-a călugărit. Mă gândesc că dincolo de exigențele firești, obișnuite ale oricărui ore de religie (planificări, cataloage, grade didactice etc), ținta trebuie urcată mai sus, înspre adevăratele nevoi ale omului. Iar nevoia adevărată a omului este nevoia de Dumnezeu. Asta însă nu se regăsește doar la nivelul minții, ci și la nivelul inimii, de pildă, la nivelul voinței apoi: sunt un om mai interesat de valorile credinței după fiecare oră de religie? Am decis fie măcar pentru azi că voi fi un om mai bun? Pentru cunoștințe sunt examinările, ascultările, cum li se zice, dar o adevărată călăuză într-ale religiei ascultă nu doar exprimarea, frazarea coerentă a cunoștințelor de religie, ci și bătăile inimii și pulsațiile voinței interlocutorului său. Or pentru asta unui profesor de religie i se cere curaj de a depăși o anumită zonă de comoditate neimplicată în viețuirea tinerilor școlari, dar și gândul că ceea ce face este ceva extraordinar și merită acest curaj și efortul care îl însoțește. Am avut o experiență cu un tânăr absolvent de teologie care și-a justificat prezența în rândurile profesorilor de religie pentru că, folosesc expresia lui, să aibă o bucată de pâine pe masă. Un gând perfect justificat în logica lumii, dar insuficient după logica lui Dumnezeu. M-am întristat înaintea acestui argument, dar

m-am gândit la sutele de profesori de religie care, în condiții dificile, reușesc, vorba colindei, să vină nu cu vreun gând rău, ci să-L aducă pe Dumnezeu simțit în viețile atâtor oameni. Dacă Îl ai pe Domnul, poți să Îl oferi și elevilor, și colegilor profesori, nu doar din perspectiva volumului de cunoștințe religioase, ci și din perspectiva cuminenței creștine, a autenticității evanghelice și a dragostei întru Adevăr.

Cât de important este ca profesorul de religie să fie la curent cu muzica sau cu noile tehnologii la care au acces copiii?

Este important să am acces, ca profesor de religie, la lumea în care se află interlocutorii mei, dar nu numai atât. Uneori profesorul se complăce în această lume a elevului, nedându-și seama că rolul lui este să folosească această haină de cunoștințe psihologice, nicknameuri de facebook sau expresii mai puțin oficiale pentru a îmbrăca voia lui Dumnezeu. Care dorește ca toți oamenii să se măntuiască și la cunoștința adevărului să vină. Ascuns în toate lucrurile este Dumnezeu, și profesorul de religie este un mystagog, un interpret, care descoperă vâl după vâl pentru a-L găsi și a-L aduce pe El în inimile tinerilor.

O cauză a aversiunii omului neduhovnicesc față de faptul credinței

De unde apare reținererea unei anumite părți a societății în ceea ce privește prezența religiei în școli? Unde se greșește?

Eu cred că a vesti pe Domnul este ceea ce facem noi, creștinii. Ca următor al credinței însă nu trăiesc după măsura credinței mele, iar prin aceasta amplific o aversiune a omului neduhovnicesc față de faptul credinței. Ne e frică să punem apoi degetul pe rană: oamenii care luptă împotriva prezenței religiei, fie și ca obiect de studiu școlastic în școală, sunt oameni răniți profund fie de propria nerozie, fie de incapacitatea unor oameni ai credinței de a comunica. Însă personal cred, mai ales după ce am interacționat cu profesori de religie luminoși și dedicați, că adeseori e mai mare opacitatea împotrivorilor față de religie decât dorința și puțința noastră de a comunica. Și aceasta mai ales când această opacitate sfârșește în maliție sau răutate pe de-a dreptul. Ziarele și emisiunile tv sunt pline efectiv

de răutăți debitate zilnic împotriva unor oameni care au mame, familii, copii. Mă gândesc cum se simte copilul unui profesor de religie când vede la televizor că nu știi care asociație secular-umanistă afirmă că profesorii de religie sunt niște paraziți ai societății și că mănâncă o pâine aruncată cu ciudă ca unui câine lipsit de suflet... Astfel de discursuri le-am prins în copilărie la școală, când am fost scos în careu pentru că am mers la biserică și nu la activitatea patriotică de strâns gândaci de Colorado, dar era o epocă pe care o credeam îngropată de mult. Recrudescența judecăților staliniste este îngrijorătoare într-o țară care și-a ucis și umilit preoții, intelectualii, elitele. E teribil, dar asta este societatea căreia profesorii de religie, alături de credincioșii lui Hristos, trebuie să se adreseze și pe care trebuie să o transforme...

Credeți că există o problemă legată de modul în care sunt concepute manualele sau ține de personalul didactic care predă religia și care uneori nu reușește să comunice la nivelul generației de astăzi. Este oare o chestiune legată de metodică predării?

România este, cred, singura țară din Răsăritul fost comunist care are excelente manuale de religie (pentru cărtitori este suficientă proclamația că manuale perfecte nu există), părinții în general sunt oameni credincioși (sau măcar cu frică de Dumnezeu), avem profesori bine pregătiți (cinste lor!), cunosc o mulțime de oameni inimoși a căror lucrare a făcut ca religia să fie bine predată, așadar problema este în altă parte. Iar această parte este obiectul de activitate a unor inițiative seculare care își găsesc rațiunea de a fi în a vâna orice manifestare publică a creștinismului și a o judeca nevrednică de societatea de azi. Toată isteria media anti-religie este amplificată însă și de receptivitatea unor masochista a românilor doritori de a fi OK față de normativul social contemporan care își face un titlu de glorie din a ghețoiza credința cu orice chip. Este ceva similar, dacă îmi este permisă comparația, cu izolarea unor grupuri etnice doar pe motiv de rasă, a unor grupuri culturale doar pe motiv de cultură și așa mai departe: oamenii credinței vor fi izolați pentru că sunt ai credinței. Ce mă miră este memoria scurtă a românilor, care acum douăzeci de ani se cunau în miez de noapte la Mănăstirea Putna de frica ateismului comunist militant, iar astăzi renunță de bunăvoie la credință de dragul de a fi în rând cu argumentele îndoielnice, dar violent exprimate ale militantismului secular contemporan. Nădăjduiesc că aceste fobii antiidentitare creștine și românești vor trece, mă tem însă de victimele nenumărate ale unor astfel de gesturi. Și aici profesorul de religie trebuie să salveze ce se mai poate salva.

(ziarullumina.ro)

STIRI

Vizita Înaltpreasfințitului Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, în Cehia

În zilele de 3-5 noiembrie 2018, cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, participă la sărbătorile dedicate împlinirii unui deceniu de la înființarea Parohiei Ortodoxe Române din Praga, Cehia. Înaltpreasfinția Sa este însoțit de către Părintele Mihai-Octavian Blaj, consilier economic și Arhid.dr. Tiberiu Ardelean, inspector eparhial la Centrul eparhial Arad. Sâmbătă, 3 noiembrie, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei a săvârșit împreună cu Înaltpreasfințitul Părinte Mihail, Arhiepiscop de Praga și al Ținuturilor Cehe, Sfânta Liturghie în capela Spitalului din Beorun, un orașel de lângă capitala cehă. La finalul slujbei, Înaltpreasfințitul Părinte Mihail a vorbit despre bunele raporturi cu Biserica Ortodoxă Română și cu Eparhia Aradului din care face parte Părintele Andrei Danciu, parohul comunității românești din Praga. Inatpreasfințitul Părinte Timotei întărind cuvântul ierarhului ceh în perspectiva continuării bunelor raporturi între Bisericile Ortodoxe surori, subliniind importanța muncii pe planul asistenței sociale și medicale.

Duminică, 4 noiembrie, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, dimpreună cu Înaltpreasfințitul Părinte Mihail, au săvârșit Sfânta Liturghie în biserica cu hramul „Sfinții Arh. Mihail și Gavriil” din Praga. Din sobor, alături de cei doi ierarhi, au făcut parte: Pr. Octavian Blaj, Pr. Andrei Danciu, Pr. capelan Roman Hajdamcenko, Arhid. Tiberiu Ardelean și Arhid. Valerij Samolyuk.

Cuvântul de învățătură a fost rostit de către Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, intitulat „Cinstirea celor adormiți” (în baza citirilor scripturistice ale duminicii: Galateni 6; Luca 16), în care a arătat cum fiecare credincios are datoria afirmării identității naționale și religioase prin a cinsti pe înaintașii vrednici ai istoriei țării și neamului, în mod aparte pe eroii săi de veșnică pomenire. Perioada în care Parohia Ortodoxă Română din Praga împlinește un deceniu de la înființare coincide cu zilele pomenirii celor trecuți în veșnicie iar pe plan istoric ca și în vatra străbună, sărbătorește Centenarul Marii Uniri de la 1918. Poporul român și ceh au luptat împreună în primul și al doilea Război Mondial și au cultivat legăturile prietenești totdeauna, aceasta fiind garanție pentru viitor contribuind la pacea și

propășirea lumii; iar Biserica Ortodoxă întărește prin unitatea ei lucrarea ce se depune pe acest plan, spre binele general, a subliniat Înaltpreasfinția Sa.

La finalul slujbei, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei i-a oferit Înaltpreasfințitului Părinte Mihail distincția eparhială engolpion și cruce „Sfântul Ierarh Sava Brancovici” iar Părintelui Andrei Danciu crucea pectorală a aceleiași distincții. Totodată, prin Părintele Mihai - Octavian Blaj a dăruit din partea Centrului eparhial din Arad, ca înzestrare pentru biserica cu hramul „Sfântul Mihail” a românilor din Praga, o Evanghelie și un set de Sfinte Vase. La rândul său, Preotul Andrei Danciu le-a oferit oaspeților diferite daruri tradiționale, cu mulțumirea pentru grija arătată de Biserica Ortodoxă Română față de comunitatea din Praga.

La rândul său, Arhiepiscopul Mihail i-a oferit Arhiepiscopului Aradului un engolpion și celor doi însoțitori câte o cruce pectorală.

Ierarhul arădean a apreciat faptul că în această biserică se adună în unitate de credință și limbă românească români atât din țară, Republica Moldova și din alte țări. Aceasta, cu atât mai mult este semnificativă în Anul Centenar.

Vizita chiriarhului arădean, a Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Timotei în Cehia s-a încheiat luni, 5 noiembrie 2018.

Mitropolitul Banatului a sfințit monumentul închinat eroilor din Parohia Hălmăgel

În Duminica a XXII-a după Rusalii, 4 noiembrie 2018, Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului a poposit în mijlocul credincioșilor din Parohia Hălmăgel, Protopopiatul Sebiș, din Arhiepiscopia Aradului. Cu acest prilej, Mitropolitul Banatului a participat la Sfânta Liturghie săvârșită în biserica parohială cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” de către un sobor de preoți și diaconi, avându-l în frunte pe Preacuviosul Părinte Iustin Popovici, consilier cultural al Arhiepiscopiei Aradului și delegatul Înaltpreasfințitului Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului.

Din sobor au mai făcut parte Părintele Alexandru Botea, protopopul Sebișului, Preotul militar col. (r) Ioan Birău, Preotul Paroh Ciprian-Nicolae Briciu, Arhid. Mircea Proteasa, Arhid. Gheorghe Lehaci, precum și alți preoți din vecinătate dar și din Județele, Timiș și Hunedoara.

Cuvântul de învățătură a fost rostit de către Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan, care le-a tâlcuit celor prezenți pericopa evanghelică de la Luca, capitolul 16, versetele 19-31, care ne prezintă parabola despre bogatul nemilostiv și săracul Lazăr. De asemenea, Mitropolitul Banatului le-a vorbit celor prezenți despre importanța ridicării monumentelor în cinstea eroilor neamului nostru, mai ales în acest an Centenar când se împlinesc 100 de ani de la Marea Unire de la 1918. Înaltpreasfinția Sa a subliniat că „Eroii nu trebuie uitați niciodată, pentru că ei s-au jertfit pentru patrie și pentru credința străbună”.

Răspunsurile liturgice au fost oferite de către Corul „Sfântul Grigorie Teologul”, al Bisericii Ortodoxe din Șeitin, Protopopiatul Arad, însoțit fiind de către Părintele Paroh Mirel Lazăr.

După Sfânta Liturghie, a avut loc în curtea bisericii, dezvelirea și sfințirea monumentului de marmură și granit, de către Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan. Monumentul s-a ridicat cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Timotei, la inițiativa și cu strădania părintelui paroh Ciprian Briciu, cu sprijinul autorităților locale și a credincioșilor, după care s-a

săvârșit Slujba de parastas pentru eroii satului precum și pentru făuritorii arădeni ai Marii Uniri de la Alba Iulia. Între aceștia au fost pomeniți Regele Ferdinand, Patriarhul Miron Cristea, Episcopul Aradului, Ioan Ignatie Papp, Vasile Goldiș, Ștefan Cicio-Pop și Ioan Suci. Monumentul cuprinde o cruce cu boltă și două plăci pe care sunt săpate pentru eternitate numele făuritorilor Marii Uniri de la 1918, numele eroilor comunei Hălmăgel căzuți în cele două războaie mondiale și numele veteranilor din comună. Ansamblul arhitectural este completat de harta României Mari și de doi vulturi ce simbolizează forța și aspirația spre înălțimi.

După aceasta au fost rostite o serie de alocuțiuni de către Prof. Voichița Pașcu; gl. bg. r. Vasile Bărea; gl. mr. r. Vasile-Ioan Heredea; ing. Ioan Purlea; dl. Vasile Lazăr; dl. Nicolae Iuga; d-na primar Mihaela Banci; dl. subprefect Vasilică Damian;

Cu această ocazie, au fost înmânate diplome și distincții instituțiilor și persoanelor cu merite deosebite în sprijinul comunei Hălmăgel și în cinstirea eroilor.

A urmat depunerea de coroane de flori la monument din partea Camerei Deputaților – reprezentată de deputații de Arad Florin Tripa, Adrian Todor și Eusebiu Pistru, din partea Instituției Prefectului Județului Arad și a instituțiilor Ministerului de Interne – reprezentate de subprefectul Damian Vasilică și cms. șef Ioan Tamaș, din partea Mitropoliei Banatului – mitropolit Î.P.S. Ioan Selejan, din partea Filialelor Județene ale A.N.C.M.R.R., A.N.V.R. și A.N. „Cultul Eroilor Regina Maria” – reprezentate de președinții gl. mr. (r) Vasile Ionel Heredea, col.(r) Sandu Crișan și col. (r) Constantin Bursa, din partea garnizoanei Arad – reprezentată de lt.col. Ciprian Filimon și mr. Albin Oprea, din partea Asociației Culturale „Avram Iancu-Zona Brad” – reprezentată de primarul municipiului Brad Florin Cazacu, gl. bg. (r) Vasile Bărea și Nicolae Iuga, din partea primăriei Hălmăgel – primar Mihaela Banci, viceprimar Marcel Groza, din partea Școlii generale Hălmăgel – director Anamaria Ilisia precum și din partea urmașilor eroilor localnici.

Elevii școlii din Hălmăgel au susținut un frumos program de cântece patriotice, îndrumați de profesorii Anamaria Ilisia și Mugurel Dușa.

Sărbătoarea s-a încheiat cu defilarea detașamentului de militari ai Batalionului 191 Infanterie „Col Radu Golescu” din Arad, în aplauzele întregii asistențe.

(Știrile au fost preluate de pe site-urile episcopiaradului.ro și basilica.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
 Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
 Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
 SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
 Administrație: Pr. FILIPALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
 Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
 Tipărit la Poudique srl Arad.
 ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
 Costul unui abonament este de 50 lei anual.